

Hallituksen esitys etäyhteyksien edistämisestä oikeudenkäynneissä

Inledning

Syftet med projektet är att befrämja utövandet av fjärranslutningar i allmänna domstolar, marknadsdomstolen och arbetsdomstolen.

Möjligheter att utöva fjärranslutningar har stegvis ökats från och med året 2003, vilket har resulterat i betydande tids- och kostnadsbesparingar för parter. Samtidigt har det bidragit till att ärenden kan lösas utan dröjsmål. Eftersom lagstiftningen har utvecklats steg för steg har den dock blivit splittrad. Syftet med projektet är att förenhetliga och förenkla lagstiftningen och öka möjligheterna att använda fjärranslutningar.

Bakgrund

I justitieministeriet utarbetades det en bedömningspromemoria om användning av fjärranslutningar i rättegångar år 2023. I promemorian anasylades det rättslaget gällande användning av fjärranslutningar och kartlades eventuella fortsatta åtgärder för att göra rättegångarna smidigare genom utökade möjligheter att använda fjärranslutningar. (Användning av fjärranslutningar i rättegångar : Bedömningspromemoria. Justitieministeriets publikationer, Betänkanden och utlåtanden 2023:2).

Bedömningspromemorian var på remiss 18.1.2023–24.3.2023. Justitieministeriet har publicerat ett sammandrag av utlåtandena (Bedömningspromemoria om användning av fjärranslutningar i rättegångar. Sammandrag av utlåtandena. Justitieministeriets publikationer, Betänkanden och utlåtanden 2023:28).

Rättsstatens garantier och utvecklandet av rättsväsendet -arbetsgruppen, som har tillsatts av justitieministeriet den 1.2.2023, har den 9.10.2023 tillsatt Fjärranslutningar i rättegångar - projektgruppen för att stödja beredning av projektet som gjordes inom tjänsten i ministeriet. Syftet med projektgruppen var att föreslå tydligare lagstiftning som skulle möjliggöra vidsträckt utövande av fjärranslutningar i rättegångar vad gäller deltagande i rättegången och emottagande av muntlig bevisning. Mandattiden var 9.10.2023—31.12.2023.

Enligt regeringsprogrammet för statsminister Petteri Orpo (2023) är Finland inom tekniken en föregångare som till fullo utnyttjar de möjligheter som digitaliseringen och artificiell intelligens erbjuder, och alla görs delaktiga i denna utveckling. Digitalisering och utnyttjande av teknik är ett av de viktigaste sätten att förbättra de offentliga tjänsternas kvalitet, effektivitet och tillgänglighet. Vad beträffar rättegångar är målet att göra processerna snabbare och smidigare samtidigt som rättssäkerheten och de grundläggande fri- och

rättigheterna tillgodoses. Därtill skall utökad användning av distansförbindelser vid hörande av fångar möjliggöras.

Målsättningar

Syftet med projektet är att rationalisera rättegångar med beaktande av rättsskydd och grundläggande rättigheter. Samtidigt är målet att förenhetliga och förenkla lagstiftningen om fjärranslutningar.

Svarsanvisningar för mottagare

Utlåtandet ges genom att man besvarar en begäran om utlåtande som publicerats i utlåtande.fi. Utlåtandet behöver inte sändas separat per e-post eller post.

För att kunna ge ett utlåtande ska svaranden registrera sig och logga in i utlåtande.fi. Närmare anvisningar om användningen av tjänsten finns på utlåtande.fi: s webbplats Anvisningar > Bruksanvisningar. Stöd för ibruktagandet av tjänsten kan begäras på adressen lausuntopalvelu.om(at)gov.fi.

Alla utlåtanden är offentliga och de publiceras på utlåtande.fi.

Tidtabell

Vänligen lämna in ert utlåtande **senast den 20 februari 2024**

Beredare

Johannes Koskenniemi, specialsakkunnig, +358 295 150 163,
johannes.koskenniemi@gov.fi

Kirsi Pulkkinen, lagstiftningsråd, +358 295 150 438, kirsi.m.pulkkinen@gov.fi

Länkar:

<https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/165116> - Arviomuistio etäyhteyksistä oikeudenkäynnissä : Lausuntotiivistelmä

<https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/164555> - Etäyhteydet oikeudenkäynnissä : Arviomuistio

Bilagor:

[HE-luonnos.pdf](#)

[HE-luonnos sv.pdf](#)

Sändlista:

Eduskunnan oikeusasiamies
Etelä-Savon kärjäoikeus
Helsingin hovioikeus
Helsingin kärjäoikeus
Helsingin yliopiston oikeustieteellinen tiedekunta
Itä-Suomen hovioikeus
Itä-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiiri
Itä-Suomen yliopiston yhteiskuntatieteiden ja kauppatieteiden
tiedekunnan oikeustieteiden laitos
Julkiset oikeusavustajat ry
Kainuun kärjäoikeus
Kanta-Hämeen kärjäoikeus
Keski-Suomen kärjäoikeus
Kymenlaakson kärjäoikeus
Lapin kärjäoikeus
Lapin yliopiston oikeustieteiden tiedekunta
Luvan saaneet oikeudenkäyntiavustajat ry
Länsi-Uudenmaan kärjäoikeus
Markkinaoikeus
Pohjanmaan kärjäoikeus
Rovaniemen hovioikeus
Suomen Asianajajaliitto
Suomen Lakimiesliitto ry
Suomen tuomariliitto ry
Tuomioistuinvirasto
Turun hovioikeus
Turun yliopiston oikeustieteellinen tiedekunta
Ulosottolaitos
Vaasan hovioikeus
Valtakunnansyyttäjän toimisto
Valtioneuvoston oikeuskansleri
Varsinais-Suomen kärjäoikeus

Lausunnonantajan lausunto

Ert ulåtande om propositionen i allmänhet

Vad anser ni om förslagen om domares deltagande via fjärranslutning (RB 2:15-16)?

Vad anser ni om paragrafen som gäller offentlighet vid rättegång via fjärranslutning (RB 2:17)? Anser ni det vara lämpligt, att sätten att trygga offentligheten lämnas till domstolen?

Vad anser ni om momentet som gäller mottagande av muntlig bevisning via fjärranslutning (RB 17:52.1)?

Vad anser ni om momenten som gäller hörande utan att de som deltar kan se varandra (RB 17:52.2-3)?

Vad anser ni om de paragrafer, med stöd av vilka domstolen skulle kunna besluta att partens deltagande i den muntliga förhandlingen ska genomföras med anlitande av fjärranslutning (RB 12:8.5 och LRB 8:13.5)?

Vad anser ni om det att tvångsmedel och påföljder för utevaro skulle kunna tillämpas i ett förberedelsesammanträde som hållas via fjärranslutning (upphävande av RB 5:15 d) och i deltagande i rättegång via fjärranslutning, även i andra tillfällen än deltagande vid en annan domstol eller hos en annan myndighet (RB 12:8.4 och LRB 8:13.4)?

Vad anser ni om att fjärranslutning skulle kunna användas även i en erkännanderättegång (upphävande av LRB 8:13.5)?

Har ni något annat att tillägga?

Hallavainio Anne
Oikeusministeriö

Koskenniemi Johannes
Oikeusministeriö